

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd vita mista etiam fuerit mulieribus designata. Cap. xix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Genes. 2.
24.
Luca. 6.
12.

utrobique æquè feruida est, æquè tranquilla, & sine
distractioe animi rebus diuinis intenta; hæc infan-
tiam vite spiritualis excedens, & teneritatem adole-
scentularum superans, fortitudinem virilem habet,
& planè virtutem robustissimorum concepit. Hæc
vocetur virago, quia de viro sumpta est,] & ad Chri-
sti Iesu normam effecta, ià per diem in templo ani-
morum infirmitates curat; ià pernoctat in oratione
Dei.] Heu me miseram, qui tot annis vitam fortissi-
morum profiteor & numquam pusillitatem infan-
tium, aut molliem adolescentularum egredior! Si
actiones externæ me tenent, spiritum deuotionis, &
Dei conspectum conseruare nequeo: Si aliquando
spiritus sanctus perfians mentem meam sanctis cog-
itationibus, & puris affectionibus replet, molestissi-
mè occupationes obedientiæ sustineo. Nolo tamè
despondere animum, sed clamabo, plorabo, postula-
bo, laborabo, donec mihi à Domino concedatur, vt
fiat duplex spiritus Domini super me, & vtrumque
donum actionis, & orationis valeam accipere.

Quod vita mista etiam fuerit mulieribus
designata.

CAPVT XIX.

Es eximia, & plusquam communi di-
gnitate pollentes non possunt, vna tã-
tum ratione describi, neque vno figu-
rarù genere præsignari. Ideo enim Sal-
uator noster Christus (vt probationè
à maiori petamus) agnus, leo, vitulus, margarita, the-
saurus, fòs, petra, lapis angularis, & aliis multis no-
minibus, quæ Ambrosius, Hilarius, & Nazianzenus
retulerùt, vocatus est, quia eius virtutè, atq; præstan-
tiam non valuit vnù nomen exprimere, neque vna
sola imago declarare. Cùm ergo vita hæc mista, cuius
propria delineanda suscepimus, præstantissima sit, &
verè vita Christi Iesu, quam postus in terris exco-
luit, non mirum, si necdum plenè in quinque præ-
fatis viris exposita, in tribus adhuc feminis & il-
lis nobilissimis, ac illustrissimis, designetur. Qua-
rum prima (vt Hugo Victorinus insinuat) est Regi-
na Saba, cuius iter discendi gratia sacra Scriptura
commemorat. Nam relicto patrio solo, venit Iero-
solymam tètare Salomonè in ænigmatibus. A quo,
cùm ei suas proposuisset dubitationes; ita est lucu-
lenter edocta, vt nullum scrupulum Salomon, nul-
lum nodum insolutum reliquerit. Videns autem
apparatum domus regiæ, & profundissimam Salo-
monis scientiam, sapientiàmque considerans, veluti
in extasim rapta, dicebat; Verus est sermo, quem
audiui in terra mea super sermonibus tuis, & super
sapientia tua, & non credebam narrantibus mihi;
donec ipsa veni, & vidi oculis meis, & probaui,
quod media pars mihi nunciata non fuerit: Maior
est sapientia, & opera tua, quam rumor, quem audi-
ui.] Nec sola hac magnifica laudatione contenta,
obtulit regi centum viginti talenta auri, & aromata
multa nimis, gemmâque preciosas, vt tum amoris,
tum grati animi significationem ostenderet. Quæ-
nam est ista regina, nisi aut vita mista, aut anima
religiosa, quæ huius vite se officiis consecrauit?
Quæ est ista regina Austri (inquit Richardus) &
illius calidæ regionis inhabitatrix, & domina, &
videndi Salomonis desiderio succensâ? Quæ, in-
quam, est regina, nisi quelibet anima sancta, sen-
sibus, & appetitibus carnis, cogitationibus, & affe-
ctibus mentis fortiter præsidens, & summi regis,
verique prorsus Salomonis dilectione feruens, vi-

Ambr. 1
de fide cõ
tra Ariã.
Hilar. lib.
de patris
& filij v-
nitate.
Nazian.
li. de fid.

Hugo lib.
2. de clas-
anima. c.
20.
2. Reg.
10. 7.

Richar. 5.
de consp.
c. 12.

dendique desiderio ardens?] Hæc anima in regina
Æthiopiæ figuratur, talis quippe erat regina Saba
(vt Theodoretus ait) nigra, & pulchra, quia potest
rectissime dicere, Nigra sum, sed formosa filia Ier-
rusalem, sicut tabernacula Cedar, sicut pelles Sal-
omonis. Nigra quidem, cura & sollicitudine actio-
nis, formosa verò, requie & tranquillitate contèpla-
tionis. Nigra, laboribus animarum gratia susceptis,
formosa, affectibus feruidis, ex diuini amoris abun-
dantia comparatis: Nigra misericordiæ operibus,
quæ mentem, & corpus affligunt, formosa medita-
tione diuinorum, quæ molestias, & labores alleviat.
Ista igitur anima prius suam regionem deserit, hoc
est, semetipsam, & proprium amorem, ac commoda
derelinquit, vt pacificum regem alloqui, & eius cõ-
spectu frui possit. Vt enim (inquit Gregorius) nisi
quis à semetipso deficiat, ad eum qui supra ipsum
est, non appropinquat.] Deinde Salomonem de
dubiis interrogat, & humiliter audit, cùm Christum
verum regem, & dominum in intimo orationis lo-
quentem, & inspiratè auscultat. Domus eius opes
superbas, & aulæ magnificentiam videt, cùm & cœ-
lestium rerum meditatione fructus carpit, vtilita-
tèque non modicam experitur. Parum namque
videret captiuo liberato, conueto, & accenso (vt
Hugo ait) audire prædicationem, nisi probet per af-
fectum, & videre per cognitionè, nisi probet per af-
fectum.] Et tandem offert Domino aurum, aromata, &
gemmas pretiosas, cùm animas prædicationis verbo
conuersas, in eius domum, & possessionem traducit.
Quod namque aurum anima peccatoris iam con-
uersi pretiosius? Quod aroma luanius? Quæ gem-
ma, aut margarita pulchrior? Cuius gratia verbum
patris omnipotens de cœlo à regalibus sedibus in
mediam extremam terram profiliuit.] Et sanè cùm
ex bonis operibus sibi premium æternum donandù
coniectet, & in diuinis colloquiis vix aliquam stillâ
future felicitatis degulset, meritò dicit: Neq; dimi-
diam bonorum partem, quæ sperat, sibi narratâ fuisse.
] Quia illa bona futura, sine vlla comparatione,
omnibus bonis huius sæculi maiora sunt, quæ nec
oculus vidit, nec auris audiuit, neque vquam cor
hominis apprehendit.
Vide ergo quàm aptè anima ista in Regina Æthio-
piæ depicta sit. Nã primò egreditur de patria sua, &
obliuiscitur populum suum, vt eam Dominus con-
cupiscat, & non solum, vt tenellam adolescentulam
diligat, sed vt sponsam charissimam filiorum matrè
efficiat. Deinde excipit doctrinam pacifici Salomo-
nis, & domus eius magnalia cõsiderat, quæ internis
auribus audiens, mente reuoluens, & cõplectens vol-
untatis affectu, contèplatiuæ vite manus exequitur.
Tãdem offert ei ditissimũ aurum, & aromata multa,
gemmâque pretiosas; hoc est, charitatis opera, mis-
ericordiæ labores, vniuersarumq; virtutum actiones,
quibus actiuæ vite præstat officia. Ista enim dona
Christo seruatori oblata, bona opera significare. Ori-
genes, hũc locum per allegoriam de Ecclesia intel-
ligens, hac oratione declarat. Offert Christo Ecclesia
in auri specie, & pondere, non solum multitudinè
sensuum suorum, & intellectuum, sed legi Dei cõse-
cratos indicat sensus suos, per hũc, qui Moyis annos
vite continet, numerũ. Offert etiam suauitates odo-
ramentorum, quales & quantas nunquã venerat, vel
orationes in hoc, vel opera misericordiæ intellige.
Nũquam enim, vel tam rectè orauerat, vt nunc, cùm
accessit ad Christũ, vel tã piè operata fuerat, vt eũ
cognouit iustitiã suã nõ facere corã hominibus, sed
corã Patre, qui videt in abscondito, & reddet palã.] I-
sta ergo regina, quæ in terra aliena videt magnalia, &

Theod. in
3. Reg. 9.
32.
Cant. 1. 5.

Greg. in 7.
Psal. poe-
nis.

Hugo lib.
2. de clas-
sro ani-
ma. c. 20.

Sapient.
18. 15.

Orig. ho.
2. in cant.
longè à
principio.

offert

offert dona,alloquitur, & audit mysticam Salomonem,& eius opes,& thesaurus adauget,contemplatur caelestia, & operatur vtilia: Certè illam vitam præstantissimam repræsentat, quæ relictis propriis desideriis,& priuatis commodis abiectis, tum Deo, tum proximis vacat, & vtriusque ministerij negotium,in vnam seriem occupationum adiungit.

Sed iam secundam feminam, eiusdem vitæ imaginem, producamus in mediũ, quæ nõ minus apertè eius officium ac institutum declarat. Ipsa est Debora prophetis, vxor Lapidoth, quæ viris (qui verè essent viri,) deficientibus, gubernat populos, & ciuibus iura decernit. Hæc profectò vitam mistam, siue compositam apertissime repræsentat. Debora namque interpretatur apis, quæ in aluuario commoratur, & non nisi ad colligendos flores ex suo receptaculo egreditur, aculeum habet, quo pungat, & dulcèrem, quo alliciat. Eius labor ad hoc tendit, vt suauius mella componat, quæ omnibus, tã magnis quàm paruis, reputatur vtilia. Vnde Origenes. Cuius opus tale est, vt eo reges, & mediocres vtatur ad sanitatem. Ita vita mista est quasi apis studiosa, atque sollicita, quæ duobus ministeriis occupata, vel potius vno, quod duo diuersa officia comprehendit, ita diligenter in vtroque laborat, vt neutrum illorum queribundum derelinquat. Cellam quasi aluariam libes inhabitat, vt in ea sanctorum meditationum, & feruentium affectuum mella cõficiat. Inde autem egreditur, non vt otiosa maneat, nõ vt in negotiis inutilibus per plateas, & vicos discurret, sed vt flores animarum colligat, & ad suum caelestis patriæ constructum, inquirat. Nec deesse illi debet, aculeus iustitiæ, & zeli, quo proteruos impellat, nec misericordiae suauitas, cuius dulcedine pusillos ad virtutè inuitet. Quare Gregorius, de praelatis loquens, qui præcipuè hanc vitam profitentur, sic inquit. Inesse bonis rectoribus debet iuste consultens misericordia, & pie saeuens disciplina, ne iustitia sit animis aspera, & pietas sit remissa. Sit igitur amor, sed non molliens, sit rigor, sed non exasperans, sit zelus, sed non immoderate saeuens, sit pietas, sed non plusquam expedit parcens.] Nec tandem labor suus talis est, vt solis principibus, & diuitibus prosit (hoc enim indicium ambitionis, & superbiæ est) sed talis, vt etiam pauperibus, ignorantibus, paruulisque proficiat. Græcis, ac Barbaris (ait Vas electionis) sapientibus, & insipientibus debitor sum.] Idem vita mista dicit verbo, & præstat exemplo. Magnos instruit, pusillos docet, diuites vocat ad regnum, & in plateis, & vicis ciuitatis clamitans, pauperes ac debiles, & carcos, & claudos, intrare compellit, ac in omnium vsum suauis doctrinæ Euangelicæ, non minore auiditate quàm charitate, componit.

Erat Debora vxor Lapidoth, quod nomen interpretatur fulgur, & iudex populi à Domino constituta, habitaculum habebat sub palma, inter Rama, & Bethel, in monte Ephraim. Ascendebantque ad eam filij Israel in omne iudiciũ.] Quis nõ videt hæc omnia vitæ mistæ congruere? Hæc profectò vxor est fulguris, nimirum Christi Iesu, cuius aduentus instar fulguris cuiusdam emicat. Nam de illo scriptum est: Sicut fulgur exit ab oriente, & pariet vsque in occidentem, ita erit & aduentus filij hominis.] Et fortè iste est ille gladius, de quo Pater in Deuteronomio, ita est eloquutus. Si acuro, vt fulgur gladium meum, & arripuerit iudicium manus mea, reddam vltionem hostibus meis, & his, qui oderunt me, terribiam. Quis namque est ille gladius, nisi sermo Dei viuus, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti,] qui in nouissimis temporibus, qua-

A si fulgur splendebit, & vniuersa penetrabit? Hic ergo Dominus ab ipso die natalis sui vitam mistam in sponfam elegit, & sibi artificio eõiugij vinculo copulauit, & vsque ad diem ascensionis in cælum à latere suo non permisit auelli. Nam, & in illo glorioso præsepi Deum Patrem adorabat, & pastorem, ac regum animas ad creatoris notitiam & amorem vocabat. Et in progressu vitæ suæ, iam in desertũ & in loca occulta, orationis gratia, secedebat. Tam proximorum desiderio ad prædicandum in publicũ procedebat. In cruce verò, & Patrem non sine clamore valido & lacrymis precabatur, & conuersionis sancti illius latronis, & hostium suorum recordabatur. Ac tandem post triumphantem resurrectionem suam, nunc se discipulis patefaciens, nunc à cõspectibus eorum se subtrahens, apertè monstrauit, nõquam se istam charissimam sponfam repudiasse, neque alterius desiderium eius amori prætulisse. Hæc autem via tali sponso coniuncta, tam mirabili viro copulata, quidni sub palma commoretur? Quidni inter Rama, & Bethel tabernaculum figat? Certè sub palma crucis viuit, & inter Rama, & Bethel, id est, inter contemplationem illius excelssæ patriæ, quæ in cælis est, & inter vtilitatem, quam cupit domui Dei, quæ est Ecclesia, tabernaculum habet, siquidem nihil in ea est, quod non aut desiderium supernorum sonet, aut fratrum spirituale emolumentum redoleat. Meritò verò sub palma crucis sedet, & ab ea nunquam cogitatione discedit, quia ab ea virtutem ad prædicandum, & fructificandum sumit.

B Hoc enim est, quod sponso dicit in canticis Ascendam in palmam, & apprehendam fructus eius, & erunt vbera tua sicut botri vineæ, & odor otis tui sicut malorum.] Ascendit ipse in crucem, & ex illa fructus vitæ apprehendit, quos nobis tribueret. Inde autem vbera huius sponse suæ habent, vt lacte doctrinæ intumescat, & os eius odorem sanctæ exhortationis emittat. Quare sapienter Gregorius, huc eundem locum exponens, ait. Verè per crucem vbera sponse, sicut botri vineæ existunt, quia in morte Christi duo præcepta charitatis sensus animæ susceperunt, quibus pasta anima inebrietur, inebriata, posteriora obliuiscatur, & in interiora extédatur. His vberibus etiam proximos quosque nutrit, ac roboratos secum, ad ea; quæ concupiscit, perducit.] Et paulò inferius. Per os sponse, hic debere intelligi eius prædicationem putamus. Quæ dum virtutes martyrum prædicat, dum ad eorum similitudinem animos audientium instigat, dum in vnius prædicatione fidei multas virtutes esse manifestat, quid aliud quàm odorem malorum in ore portat?] Ad hanc igitur vitam sub palma crucis commorantem ascendunt veri Israelitæ, qui saluari volunt, in omne iudicium; quia ab eius doctrina, illius quod æquum, & iustum est, cognitionem accipiunt. Ascendunt prorsus, quoniam ipsa à vanis rumoribus abhorret, & solis diuinis & fructuosis colloquiis delectatur; arque ad eò, qui eius conuersationem quærunt, necesse est, vt res inanes & inutiles deserant, & ad rerum supernarum desiderium ascendant.

C Postremò Debora vocauit Barach, & ex imperio Domini incitauit eum ad pugnandum contra Sifaram principem exercitus regis Iabin. Barach autem onus impositum reluctante, si non ipsa populi gubernatrix in dimicationem pergat, audit ab ea: Ibo quidem tecum, sed in hac vice victoria nõ reputabitur tibi, quia in manu mulieris tradetur Sifara.] Et hæc quoque ad vitam mistam pertinere nõ dubium est. Nam vita ista vitum religiosum vacatè

D ac roboratos secum, ad ea; quæ concupiscit, perducit.] Et paulò inferius. Per os sponse, hic debere intelligi eius prædicationem putamus. Quæ dum virtutes martyrum prædicat, dum ad eorum similitudinem animos audientium instigat, dum in vnius prædicatione fidei multas virtutes esse manifestat, quid aliud quàm odorem malorum in ore portat?] Ad hanc igitur vitam sub palma crucis commorantem ascendunt veri Israelitæ, qui saluari volunt, in omne iudicium; quia ab eius doctrina, illius quod æquum, & iustum est, cognitionem accipiunt. Ascendunt prorsus, quoniam ipsa à vanis rumoribus abhorret, & solis diuinis & fructuosis colloquiis delectatur; arque ad eò, qui eius conuersationem quærunt, necesse est, vt res inanes & inutiles deserant, & ad rerum supernarum desiderium ascendant.

E Postremò Debora vocauit Barach, & ex imperio Domini incitauit eum ad pugnandum contra Sifaram principem exercitus regis Iabin. Barach autem onus impositum reluctante, si non ipsa populi gubernatrix in dimicationem pergat, audit ab ea: Ibo quidem tecum, sed in hac vice victoria nõ reputabitur tibi, quia in manu mulieris tradetur Sifara.] Et hæc quoque ad vitam mistam pertinere nõ dubium est. Nam vita ista vitum religiosum vacatè

rod. in Reg. q. an. 1.5.

reg. in 7. ad. par.

ugo. lib. de clau. 10. an. 2. c. 20.

apient. 8. 1. 5.

ig. ho. in cant. ige. de incipio.

Iudic. 4. 4.

Orig. prol. in contr. longè ante suem.

Gregor. in past. p. 2. c. 6.

Rom. 1. 14.

Matth. 24. 27.

Deut. 3. 1. 41.

Heb. 4. 12.

Cant. 7. 8.

Gregor. in cant. c. 7.

Iudic. 4. 9.

monet, dormiētem excitat, vt fratribus suis cōsulat. pro Ecclesia laboret, & aduersus vitorum principem, scilicet Diabolum, expeditionem suscipiat. Ite autem prudenter satis sine huius vitæ societate, & adiutorio ad prælium exire detrectat, quia non est tutum sine orationis præsidio, & laboris industria, aduersus vitia & peccata bellum inire, & cōtra Dæmonem dimicare. Ipse enim cum exercitu suo, non oscitando vincitur, sed intentē orando, & fortiter laborando à cordibus fidelium profligatur. Quo pacto victus est Amalech? Certè Moysē orante, & populo pugnante victus est. Nam cū leuaret Moyses manus, vincebat Israël, sin autem paululum remisisset, superabat Amalech. Ira & nuac animo deprecante, & oculis Scripturam sacram, & non libros vanos legentibus, & auribus impiorū errata in confessione excipientibus, & lingua verborū diuinorum sagittas iaculante (ista enim efficiūt exercitum Domini) Amalechitarum castra sunt prosterrenda, id est, vitia ab Ecclesia fuganda. Quanta igitur est huius viri prudētia, qui ad certamē incundum illius vitæ, in cuius potestate est prosper euentus, societatem, & præsidium exposcit? Et quanta huius vitæ virtus (vt verbis Ambrosij vtar) cui dux exercitus dicit: Nisi tu veneris, non ibo? Quanta vitæ fortitudo, quæ à periculis filium, nec materno reuocat affectu; imò ad victoriam horratur, dicens: Quidd in manu mulieris sit summa victoriæ? Sed quid est, Ibo quidem tecum, sed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu mulieris (ipsa est Iahel) tradetur Sifara?] Profectò non cessat Dominus mille modis ostendere, quoniam hæc spiritualis peccatorum victoria, non vocibus, sed precibus, non eloquentiæ præcipuē, sed orationi tribuēda est. Iahel (vt ait Origenes) interpretatur ascēsis, & lac, meralem Scripturæ institutionem: clauus verò, vel (vt septuaginta verterunt) palus tabernaculi, crucem significat. Quid ergo est à Iahel hostilis exercitus ducem Sifaram lacte sopiri, & clauo, aut palo vice mucronis interfici, nisi vitam militam studio orationis, quo ad cælestia conscenditur, doctrinam efficacem, quæ vitia consopiat, proponere, & ostensionem crucis Christi, quæ actus dæmonis interficiat, ministrare? Deborat itaque huius vitæ militæ typus est, quæ sub palma crucis cōtemplando habitat, & ad prælium aduersus vitia obliuiosos prouocat, & piè laborando, de hostibus Dei gloriosam victoriā reportat.

Si autem hæc vita in altera foemina regia, & in altera gubernatrice populi depicta est, non erit mirabile, si etiam in muliere forti signetur. Quæ enim regnat, quæ populos regit, quæ multitudini præficitur, non debet esse mollis, & tenera, sed instar vitorum fortis, atque robusta. Eius igitur tertia imago inter foeminas est illa virilis, & fortis mulier, cuius raritatem describens Salomon, ait, Mulierem fortem, quis inueniet? procul, & de vltimis finibus pretium pius.] Hæc mulier (vt nobis quidem videbatur) eius animæ, quæ vitam militam profitetur, proprietates ad eodē propriè & manifestè representat, vt nihil, quod ad eius præstantiam exprimedam requiratur, aut obscurum, aut intactum prætermittat. Nam ista anima mulier est maritata, vel vxor (vt ex sequentibus verbis huius carminis constat.) Quæ enim actibus vitæ labores admittit, ancilla est sedula, atque fidelis, & quæ vitæ contemplatiuæ tranquillitatem exquirat, filia est pulchra, & delicata: Quæ verò vitam militam amplectitur, vxor est Christi; ipsum namque cōtemplationis stringit amplexibus, & verbo doctrinæ ei filios gignere cōsue-

A nit. Est etiam vxor fortis: scit namque mundana cōtemnere, dæmones vincere, magna opera in animarum conuersione perficere, & pro his laboriosa, imò & aduersa, tolerare. Est inuentu difficilis, quoniam multi sunt in Ecclesia qui bonis actionibus vacent, & non pauci, qui orationi & quieti se tradant, at paucissimi sunt, qui actionis & contemplationis ex æquo donum accipiant. Hoc habuit Paulus, hoc cæteri Apostoli, hoc sanctissimi Pontifices, & doctores clarissimi Ecclesiæ receperunt, nunc autem rari sunt admodum, qui sciant hæc duo perfectè coniungere, & actionis ac contemplationis simul perfectionem comparare. Hanc igitur animam quis inueniet? Profectò si qua religio talem in se animam inueniret, deberet eam omnibus vnionibus, & gemmis, quantum vis incomparabilis valoris, præferre: Quia vna sola magis prodest fidelibus populis, quam multæ aliæ, quæ, aut sibi ipsis vacantes, aut solis externis occupationibus, sine orationis dono laborantes, solent Ecclesiæ proficere. Sed qualis est dilecta hæc Domini? Ex quibus valebimus illam agnoscere? Certè tam pulchra est, tam splendida, tam fecunda, tam omnibus fructuosa, vt nullo negotio ab vniuersis possit agnosci.

Verum eius qualitates, hoc Salomonis carmen satis euidenter declarat. Non enim dubium est, quin omnia mulieris fortis eogia animæ vitam militam colenti, facillimè accomodentur, sed illud præcipuē. Quæ sicut lanam, & linum, & operata est consilio manuum suarum.] Si enim lana, carnale aliquid, (vt ait Augustinus) linum spirituale significat, quia in ordine vestimentorum interiora sunt linea vestimenta, lanæ verò exteriora: Quid erit lanam, & linum querere, nisi externa pietatis opera, & contemplationis interna, in quibus exerceatur, inquit, e re? Et quid erit operari consilio manuum suarum, nisi in his duobus ministeriis, non coactam, sed voluntariam, tota mentis contentione laborare? Illud quoque; De nocte surrexit, deditque prædam domesticis suis, & cibaria ancillis suis,] Nam re vera in nocte quietis lectulum deserit, & ad orationem, ad gemitus, ad lacrymas surgit. Ibi quasi paupercula à ditissimo rege elemosynas doctrinæ impetrat, quas fidelibus postea distribuat. Hæc autem doctrina non incongruè præda & cibus appellatur, cibus, quia ea fidelis populus sustentatur, præda verò, quia non simpliciter postulatur, sed vi, & potentia precum, quasi de manu Domini eripitur. Illud deinde Manum suam milit ad fortia, & digiti eius apprehenderunt fufum.] Manus mittit ad fortia, cum in contemplatione posita, pro animarum salute magnos labores amplectitur voluntatis affectu, & digitis apprehendit fufum, cum id quod secum habitans mente concepit, suo tempore opere præstat. Neque enim sufficit magna statuere, si non in opus prodeant, & executioni mandentur. Quod optime docuit Augustinus, hanc eundem locum explanans. Diligenter (inquit) attende in lanificio duo iumenta, colum, & fufum: In colo, lana inuoluta, quæ filo ducenda transeat in fufum.

D Quod in colo inuolutum est, adhuc in sinistra, & nondum in fuso est. Quod in fuso collectum est, iam præteritum est. Opus ergo tuum in fuso sit, non in colo. In colo enim est, quod facturus es, in fuso, quod fecisti. Vnde ergo si habes aliquid in fuso, ibi enim firmantur brachia tua, ibi erit fortis constantia tua, ibi securus Deo dices: Da, quia dedi, dimitte, quia dimisi, sic, quia feci. Hæc ergo anima, manibus apprehendit fortia, & digitis fufum, cum bona faciēda mente

Exod. 17.
11.

Amb. lib.
de viduis.

Orig. lib.
5. in lib.
iudic.

Proh. 31.
10.

Aug. ser.
217. de
tempore,
10m. 10.

Aug. s. d.
pra.

proponit, & data opportunitate, opere, quod pro-

posuit, exequatur. Illud præterea. Non timebit domui suæ à frigidibus niuis: Omnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus.] Quæ domui suæ, hoc est, familiæ suæ non timet à frigidibus niuis, haud dubium quin nec sibi ipsi timebit. Induta est duplici vestimento, duplici nimirum Dei, & proximi dilectione. Illam cõttemplando facit, hanc operando, & laborando composuit. Nam Dei amor oratione, & deuotione nutritur, amor verò proximi bonis operibus, eius gratia præstitis, roboratur. Has duas vestes, suis domesticis tribuit, quia omnes familiares suos ad vitæ suæ similem, cum ostensione tantæ pulchritudinis, cum sermone, & exhortationibus allicij. Quibus illi decenter induti, nec frigora, ne niues pertinescunt. Vestimenta enim ista, ignea sunt: quid igitur mirum, si frigus tepiditatis erga Deum arceant, & erga proximos niuem auertionis propellant? Ex hoc autem manifestè conspicitur, huic animæ quàm aptè conueniat, quod statim sequitur, Stragulatam vestem fecit sibi, bysso & purpura indumentum eius.] Tria namque indumenta hoc loco mihi significari videntur, alterum puritatis ex bysso, alterum charitatis ex purpura: tertium stragulum, hoc est, vniuersarum virtutum varietate contextum. Induit se bysso, quia Deo per orationem ignitam debet appropinquare, qui cum sit sanctitatis origo, nisi puritate vestitam ad se venire non sinit. Induit se purpura, quia eius curæ commissum est proximis subuenire, quod fructuosè faciet si purpura se charitatis circumdet, exuatque omne studium vanitatis. Induit se veste variegata, quoniam in his duobus, puritate, & charitate, omnis continetur summa virtutum.

Illud tandem optimè in istam animam quadrat, Fortitudo, & decor indumentum eius, & ridebit in die nouissimo.] Eisdem enim vestimentis, quibus dilectus suus sponfus induitur. De sponso quippe dictum est in Psalmis: Dominus regnauit, decorem indatus est: indutus est Dominus fortitudinem.] De sponfa verò: Fortitudo, & decor indumentum eius. Induit decorem, quoniam in se, & in alijs, quos ad virtutem instruit, sanctitatem cupit, puritatem amat, perfectionis vias, non sola, sed multis circumdata, à peccatis abductis, ambulare curat. Induit fortitudinem, quia pro assequatione perfectionis propria, & aliena, tentationes, & persecutiones, non tantum patienter, verum & hilariter perfert. Imitatur quidem sanctam Ecclesiam, cuius ipsa ratione vitæ, quam agit, est pars selectissima. De qua hæc scribit Beda: Fortitudo indumentum eius ad tolerandam peruersorum improbitatem, decor ad exercendam virtutum gratiam. Decor, quia operatur iustitiam, fortitudo, quia persecutionem patitur propter iustitiam.] Non satis est huic animæ inter tot aduersarios consistit, vt decorem induat, nisi etiam se virtute circumdet. Nam si non sit in ea virtus, & fortitudo, quæ puritatem tueatur, facile aduersarij decorem diripient. His autem indumentis ornata ridebit in die nouissimo,] gaudebit namque in retributione regni cœlestis, quæ doluit in impugnatione vitæ præsentis. Tunc illud in se ipsa videbit impletum. Beati, qui nunc fletis, quia ridebitis.] Et illud: Os veracium (eorum scilicet, qui vita, & doctrina veritatem prædicauerint) implebitur risu.] Et rursus illud. Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum.] Verè, ô anima sancta, quæ hanc vitam delegisti, & secundum illam tuas actiones componis, multa filia congregauerunt diuitias, sed tu supergressa es vniuersas. Filia

enim sunt, quæ vnam tantum vitam, vel actiuam, vel contemplatiuam sectantur, & istæ non dubium quin magnas diuitias spirituales congregent, quas in æternum possidebunt. Sed tu (si statum, quem habes spectemus) eas supergredieris, dum vtriusque vitæ merita in vnum institutum congeris, & ex abundantia amoris Dei, proximorum vtilitatem inquiris. Quàm nobilis igitur est vita, quæ tres istæ mulieres representant; vna regina, altera prophetis, & populi gubernatrix: tertia fortissima, & inter sæculi procellas, & tentationes inuicta. Meritò sanè eâ dileximus, cæterisque prætulimus, quam verus Salomon edocet, sui populi ducricem facit, & tamquam sponfam sibi charissimam proprio ore colaudat.

Quid vita mista fuerit in animalibus Ezechielis præsignata.

CAPVT XX.

Is imaginibus vitæ mistæ, quatuor Ezechielis animalia finem imponat: in quibus, qualis esse debeat eorum institutio, qui vitam ex actiua & contemplatiua compositam amplectuntur, non minus clarè quam copiosè describitur. Et quidem quatuor illa animalia, non tantum quatuor Euangelistas indicasse, sed in eis Euangelij quoque prædicatores significasse (qui omnes citra dubium vitam mistam debent profiteri) Beatus Gregorius constanter affirmat. Quid enim (inquit) per quatuor animalia, nisi quatuor Euangelistæ signantur? Nec immeritò per Euangelistas quatuor perfectorum omnium numerus exprimitur, quia omnes, qui in Ecclesia modo perfecti sunt, perfectionis suæ rectitudinem per eorum Euangelium didicerunt. Hunc ergo Beatissimum Doctorem sequentes istam visionem de vitæ mistæ professoribus explicamus, in qua eorum quisque perfectissimam effigiem sui instituti cõspiciet, & qualis esse debeat, si sibi ipsi decesse nolit, manifestè inueniet. Facta manu Domini super sanctum istam prophetam, vidit ventum rapidum, ac turbulentum venientem à Babylonia, & nubem densam, tenebrisque circumfusam, à vento ipso raptatam, ignemque nubem ipsam inuoluentem, ac circumdantem, à quo splendor egrediens, nubem cingebat, ac circumuallabat: atque de medio ignis speciem purissimi electri apparentem, seque oculis ostentantem. Et statim; Et in medio eius, scilicet in medio ignis (vt exponit Hieronymus) visa est à me similitudo quatuor animalium:] Quatuor ista animalia (vt dicere cœpimus) prælatos, verbi Dei seminarios, & vno nomine, vniuersos, qui in salutem animarum incumbunt, spiritualiter indicant. Qui non animalia, quæ vilia & terrestria sunt: sed animalium similitudines appellantur, quoniam licet instar animalium, in mundo viuant, rebus ad vitam sustentandam necessarijs indigeant, & inter peccatores, & mundanos conuersentur, tamen desiderijs, & operibus, non animalia sunt, sed Angelis, ac cœlestibus spiritibus annumerantur. Vnde possunt rectè cum Paulo dicere: In carne ambulantes, non secundum carnem militamus. Nam arma militiæ nostræ, nõ carnalia sunt, sed potètia Deo.] Hi inter turbines, & tempestates, inter caligines nubium, & flamas ignium venire dicuntur, quia non in solitudine, sed inter mundanos vitam agunt, à quibus sæpe persecutiones inflant iniurias, contumelias, & subnationes

3. ser. 1. de parr. 1. 10.

psal. 92. 1.

Beda in prou. c. 31.

Luc. 6. 21.

Matth. 5. 10.

Greg. lib. 2. in 27. Ezechiel.

Ezech. 1. 5. Hierony. ibid.

1. Cor. 10. 3.